

FARMTEST - KOBØRSTER

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Den 1. juli træder kravet om kobørster til malkekøer i kraft. Udvalget af børster er stort – der er 20 forskellige, se her hvad du bør sætte fokus på før du køber.



Køerne gnubber med velbehag og stor koncentration sig selv ved hjælp af kobørsterne. De bidrager til at holde køerne rene og befrier hud og pels for møg og parasitter.

KOBØRSTER I FARMTESTEN

Der er 20 forskellige kobørster på markedet. De sælges af 16 forhandlere.

FarmTest har set 14 af dem hos 28 FarmTest-deltagere.

Nogle har flere forskellige kobørster i brug, og enkelte har erfaring med andre fabrikater fra

tidligere. En del har naturligvis flere børster af samme slags. I alt 163 kobørster er blevet iagttaget i FarmTesten fordelt på 45 interviews.

Kobørster kan inddeles i fire typer, som beskriver børstens retning (figur 1). Klik på overskriften og se børsten i aktion.



Figur 1 De fire typer kobørster: Diagonal, dobbelt, tophængt og vandret.

LOVKRAV

Loven kræver én roterende kobørste pr. 50 køer.

I praksis betyder det, at kravet om kobørster gælder såvel goldkøer som lakterende køer. Kun i syge- og enkeltkælvningsbokse samt i områder, hvor køerne opholder sig i kort tid, fx i forbindelse med inseminering, dyrlæge og lignende, gælder kravet om kobørster ikke.

VALG AF KOBØRSTE

Køerne børster sig primært på hoved/hals, ryg og halerod.

Anbefalinger:

- Vælg en kobørste, der som minimum kan børste hoved, ryg og halerod. Vælg evt. to forskellige typer
- Undgå børster, som koen kan skubbe i en fastlåst stilling. Det bliver de overbelastet af og dermed følger flere reparationer – og kortere levetid
- Kobørster skal altid monteres over fast gulv – ikke dybstrøelse, så vil højden ofte være forkert
- Det anbefales at skifte børsterne, når de er så korte eller krøllet så meget sammen, at de ikke længere kan kradse pelsen ordentligt. Og/eller når de er slidt så korte, at de ikke kan nås af køer i alle størrelser.

OMKOSTNINGER

En roterende kobørste koster 9-18.000 kr. Dertil kommer energiforbruget som afhænger af motorstørrelse og driftstimer.

En beregning viser, at kobørster, som kører 10 timer i døgnet, koster (afrundet) 2.500-4.900 kr pr. år, hvis den kører i 5 år.

Der er stor spredning på de årlige omkostninger til en kobørste. Den dyreste koster det dobbelte af den billigste.

Tilsvarende beregninger med en levetid på 3 og 8 år, viser i øvrigt lige så stor spredning som ved 5 år.

Men der er en joker i regnskabet, som ikke er medregnet i ovenstående: Reparationer.

REPARATIONER OG LEVETID

66 % af FarmTest-deltagerne har haft reparationer på deres kobørster, hvilket de finder utilfredsstillende.

En optælling viser, at inden for de første 3 år har halvdelen af FarmTest-deltagerne repareret deres kobørster.

Med den kvalitet af kobørster, der er på markedet pt. og ikke mindst de mange timer, som de kører, er det sandsynligt, at kobørsten skal repareres på et tidspunkt.

Det er vigtigt, at der er let adgang til teknikken, så en reparation ikke nødvendiggør, at hele kobørsten skal afmonteres eller kræver tilkald af teknikker eller elektriker. Det finder FarmTest-deltagerne både arbejdskrævende, irriterende og dyrt.

Jævnligt eftersyn af kobørsterne kan måske forebygge nogle af reparationerne.

Forud for et køb er det klogt at undersøge prisen på reservedele til kobørsten – fx printplade, kontakt, motor, gear etc. Efterfølgende kan det være smart at have sit eget lille reservedelslager.

Når man skal beslutte, om en kobørste skal repareres, bør man tage dens alder i betragtning. En kobørste er i brug "24-7" – så det er i høj grad en sliddel, som skal skiftes jævnligt.

OVERVEJELSER INDEN KØB

Følgende faktorer bør overvejes inden køb:

- Pris, hvad må den koste?
- Hvilken type skal det være? Vælg evt. to forskellige?

- Hvor skal den sidde?
- Er der plads til en som rækker langt ud fra væggen?
- Er der brug for en børste der kan børste køer i meget forskellige størrelser?
- Hvordan føres el sikkert frem?
- Hvor stor er motoren/energiforbruget?
- Hvad er de totale årlige omkostninger til en kobørste?
- Hvilken vedligeholdelse anbefaler forhandleren?
- Hvor let er adgangen til "teknikken" ved reparation?
- Hvilken garanti er der?

På Markedsoversigten i FarmTesten finder du tekniske fakta og egenskaber om kobørsterne.

GODE RÅD EFTER KØB

- Klip halerne jævnlige, så de ikke kan vikles ind i børsten
- Tjek ugentligt, om børsterne virker
- Undersøg, hvad en reparation koster – kan det betale sig at reparere?

FarmTesten indeholder også et bilag med priser på reservedele på kobørsterne.

Læs hele FarmTesten [her](#)

Se den separate markedsoversigt over kobørster [her](#)